

952
27.11.2018

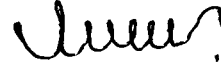
101556

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi cinayetinin ardından geçen 3 yıl zarfında hiçbir gelişme kaydedilmemiş olması yaşanan facianın tüm boyutları ile araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu bahisle Elçi cinayetinin tüm boyutlarıyla araştırılarak, faili/failleri bulunmayan cinayetin neden ve sonuçlarının tespiti ve sorumluların ortaya çıkarılmasına yönelik olarak Anayasa'nın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.27.11.2018

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Diyarbakır Baro Başkanı Merhum Tahir Elçi; 28 Kasım 2015 günü sabah saatlerinde yapmış olduğu bir basın açıklaması sırasında kendisine doğrudan isabet eden bir kurşun ile yaşamını yitirmiş, aradan geçen zaman zarfında ise bu faili/failleri bulunmayan cinayete ilişkin soruşturmada bir gelişme kaydedilmemiştir.

Tahir Elçi; 28 Kasım günü daha önceden Diyarbakır Barosu'nca duyurusu da yapıldığı üzere Diyarbakır'ın simgelerinden olan "**Dört Ayaklı Minare**"nin kurşunlara hedef olmasını kınamak ve tarihi mirasa sahip çıkmak adına bir duyarlılık çağrısı yapmak amacı ile basın açıklaması yapmıştır. Tahir Elçi açıklamasında; "*Tarihi bölgede birçok medeniyete beşiklik etmiş, ev sahipliği yapmış kadim bölgede, insanlığın bu ortak mekanında silah çatışma operasyon istemiyoruz savaşlar çatışmalar operasyonlar bu alandan uzak olsun diyoruz*" demiş olup o sırada ara sokağın yüz metre kadar ileride caddeye açıldığı yerden silah sesleri gelmeye başlamıştır. Basın açıklaması sırasında güvenliği sağlamakla görevli polis memurlarının ise bilinmeyen bir yöne ateş açmaya başladıkları kaydedilmiştir. O esnada sokağın cadde tarafında ise bir taksinin yola yanaştığı ve polislerin sanki taksi içerisindekileri tanıyormuşçasına doğrudan kapıyı açtıkları gözlemlenmiştir. Kolluk görevlisinin bilmediği bir aracı durdurma yöntemleriyle örtüşmeyen bir biçimde doğrudan kapıyı açma hareketi ise izaha muhtaç olup, kolluk görevlileri kapıyı açmaz da vurulmuşlardır.

Kameraların Tahir Elçi'yi gösterdiği görüntülerde ise Tahir Elçi'nin etrafta neler olduğunu anlamaya çalışan bakışları ve yanında hiçbir güvenlik önlemi almayan polis

memurları dikkatleri çekmiştir. Hayatın olağan akışı gereği polis memurlarının böylesi durumlarda koruma refleksi ile hareket etmesi gerekirken memurların adeta hedef şaşırtırcasına silahlarına davrandıkları gözlemlenmiştir. Silah seslerinin dinmesinin ardından bir kişinin yerde kaldığı görülmüştür. Görgü tanıklarından bir kişinin "...aralarında açık renk ceket giyen bir tek Tahir Elçi vardı..." şeklindeki ifadesi ile yerde yığılan kalan tek kişinin Elçi olması gerçeği ile örtüşmektedir. Nitekim Tahir Elçi hakkında düzenlenen otopsi raporunda da; "Ateşli silah çekirdeği giriş yarasının incelenmesine göre atış mesafesinin uzak atış mesafesinden yapılmış olduğu, ...ölümü üzerine etkili harici ateşli silah yaralanması dışında başka bir bulguya rastlanmadığı..." ifade edilmiştir.

GEREKÇE

Merhum Tahir Elçi; Diyarbakır Baro Başkanı olup bu misyonun ötesinde insan hakları savunucusu olarak yaşamı boyunca insan hakları alanında çalışmalar yürütmüş, bu temelde uğraş vermiş ve yaşamını barışa adanmış değerli bir hukukçuydu. Yıllar boyu ülkede büyük kırımların, faili/failleri bulunmayan davaların sonuçlanması için mücadele etmiş ve maalesef kaderin bir cilvesi olarak üstelik son sözlerinde de "silahlar sussun" dediği sırada kendisi de faili/failleri bulunmayan bir cinayetin kurbanı olmuştur. İşbu Meclis Araştırması istemiyle de amacımız Tahir Elçi suikastının faili meçhul kalmaması adına bir çalışma yürütülmesidir.

Tahir Elçi cinayetine ilişkin edinilen tüm kamera kayıtlarında Tahir Elçi'ye isabet eden kurşunun kolluk görevlilerine ait ateşli silahlardan çıktığı izlenimi doğmaktadır. Yine dönemin başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun "**Eğer teröristlerin polislerimize yönelik saldırıları olmasaydı muhtemelen bu acı olayların hiçbiri olmayacaktı.**" şeklindeki ifadeleri de dikkat çekicidir.

Tahir Elçi'nin ölümüne değin gerçekleşmiş olaylar silsilesine kısaca bir göz atacak olur isek; Tahir Elçi 2015 yılı Ekim ayı başlarında Hürriyet Gazetesi köşe yazarı **Ahmet Hakan**'ın moderatörlüğünü yaptığı ve CNN Türk TV'de yayınlanan Tarafsız Bölge programındaki sözleri nedeniyle hakkında basın-yayın organları ve sosyal medya kanalları başta olmak üzere açık bir linç kampanyası başlatılmıştır. Söz konusu linç kampanyası yargı erki tarafından da sahiplenilerek başlatılan soruşturma kapsamında hakkında yakalama kararı çıkarılan Diyarbakır Barosu Başkanı **Tahir Elçi**'ye 19 Ekim günü sabah karşı gözaltı işlemi başlatılmıştır. Oysa merhum Tahir Elçi; hakkında çıkan yakalama kararına ilişkin; "**Ben baro binasında bekliyorum, kaçmamışım, bir şey etmemişim. Bekliyorum. Cuma günü soruşturma başladığını öğrendim. Bugün de ifadeye çağrılmayı bekliyordum. Herhalde talimatla ifadeye çağırırlar diye davet bekledim. O nedenle şehir dışı programımı da iptal ettim. Barodan ayrılmadım. Maalesef savcılığın davetini beklerken, yakalama kararı haberi geldi. Baroda bekliyoruz, buyursun, gelsinler. Kaçmam söz konusu olamaz. Zaten kaçmayacağımı bugün ortaya koyduk, gün boyunca bekledim.**" şeklinde beyanatta bulunmuştur. Ancak Elçi'ye tebliğ edilen yakalama kararında, Elçi'nin "**Terör örgütü propagandası yapmak**" suçundan hakkındaki soruşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacı ile yurt içinde saklandığı; tüm aramalara rağmen Elçi'ye ulaşılamadığı ve tebligat yapılamayacağı anlaşıldığından hakkında yakalama kararı çıkarıldığı; Elçi'nin yakalandığında 24 saat içerisinde Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı'nda hazır edilerek ifadesinin

alınmasına hükmedildiği” hususları yer almıştır. Kaçma şüphesi bulunmayan, Baro Başkanı olan bir hukuk insanı hakkında yakalama kararı çıkarılması ve derhal uygulamaya konulmasının hukuki hiçbir tarafı bulunmamaktadır.

Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi hakkında başlatılan soruşturmanın konusu Elçi'nin CNN Türk TV'de yayınlanan Tarafsız Bölge programındaki suça konu edilen sözleri hem Anayasa hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere göre düşünce özgürlüğü kapsamındadır. Kaldı ki; **“terörist”** ifadesi 20.yy'nin başından itibaren hukukçuların tartıştığı ve hukuksal bir kategori olarak mutlak bir biçimde reddedilen bir kavramdır. Zira bu tür kavramsallaştırmalar iktidarlara göre uygun formlarda keyfi bir hale dönüşecek niteliğe sahiptirler ve merhum Tahir Elçi örneğinde yaşanıldığı üzere, düşüncenin ifade edilmiş olması derhal bir suç kapsamına sokulabilmektedir. Baro Başkanı ve hukukçu kimliği ile yüzyıllardır dünyadaki hukukçuların da suç olarak kabul etmediği bir kavramı kullandığı gerekçesiyle suçlu ilan edilmiştir. Dahası bununla da yetinilmeyerek, Tahir Elçi'nin sarfettiği sözler nedeniyle CNN Türk TV'ye RTÜK tarafından 130 bin TL para cezası kesilmiştir. Tüm bu gelişmeler, Elçi'nin açık bir biçimde hedef gösterildiğinin bir ifadesidir.

Hakkında yürütülen soruşturma kapsamında yurt dışı yasağı da getirilen Tahir Elçi ise yaptığı açıklamasının bir suç içermediğini dillendirmekten geri durmamış, CNN Türk'e verilen para cezasının haksızlığını ve bu konuda açılacak olan davayı da üstlenmeye hazır olduğunu her daim tekrarlamıştır. Yine Tahir Elçi kullandığı twitter hesabından kimseden korkmadığını, tüm bunların mücadelesinin bir parçası olduğunu dillendirirken de hedef olduğunu belirtmiş ve adeta bu cinayeti, olmadan evvel duyurmuştur. Bu bağlamda da devletin sorumluluğu söz konusu olup hedef gösterilen şahsiyetin can güvenliğini esas alan hamlelerde bulunması gerekirken bu asgari sorumluluk dahi yerine getirilmemiştir. Olay esnasında da Tahir Elçi'nin basın açıklaması yaptığı yerde bulunan polislerin güvenliği sağlamaya dönük bir hamlelerinin olmadığı, tehlikeyi gördükleri halde buna dönük bir refleks göstermedikleri de açıkça gözlemlenmiştir.

Tahir Elçi'nin ölümü Türkiye coğrafyasında çok tanıdık bir sona takebül etmekte ve akla daha evvel gerçekleşmiş birçok suikastı getirmektedir. Hrant Dink de önce yargı mekanizması tarafından düşünce ve ifade hürriyeti kapsamında sarfettiği sözler nedeniyle suçlu ilan edilmiş, çeşitli basın yayın organlarınc da hedef gösterilerek hakkında linç kampanyası başlatılmış bir barış savunucusuydu. Hrant Dink, hakkındaki tüm bu linç kampanyalarının ardından Agos Gazetesi önünde öldürülmüştür. Hrant Dink davası sırasında ortaya çıkan deliller, Dink'in öldürüleceğinin tüm polis teşkilatınca bilindiğini ortaya koymuştur. Türkiye'nin yakın geçmişine bakıldığı vakit kişilerin önce hedef haline getirildiğine, haklarında linç kampanyaları başlatıldığına ardından da öldürüldüklerine şahit olmaktadır.

Tahir Elçi de 28 Kasım günü Diyarbakır'ın Sur ilçesindeki Yenikapı Sokak'ta bulunan Şeyh Mutahhar Camii'nin 515 yıllık Dört Ayaklı Minare'sinin, hasar görmüş olması nedeniyle beraberindeki bir grup avukat ile saat 10.30'da minare önünde silahların susması ve tarihsel mirasa sahip çıkılmasına yönelik basın açıklamasını yapmış ardından sivil halk ile basın mensupları minareye yönelik saldırılar hakkında konuşurken ensesine gelen bir kurşun ile yere yığılmıştır.

Olayın ardından çeşitli basın yayın organlarında Diyarbakır'da çatışma çıktığı Tahir Elçi'nin de bu çatışma sırasında öldüğü dillendirilmiş hatta bir polis memurunun öldüğü haberi derhal duyurulmuş, Elçi'nin ölümü ise bu çatışmanın neticesi gibi gösterilerek önem atfedilmemiştir. Kameraların Tahir Elçi'yi gösterdiği görüntülerde de Tahir Elçi'nin yanında hiçbir güvenlik önlemi almayan polis memurları dikkatleri çekmiştir. Hayatın olağan akışı gereği polis memurlarının böylesi durumlarda koruma refleksi ile hareket etmesi gerekirken memurların adeta hedef şaşırtırcasına silahlarına davranmaları izaha muhtaçtır. Yine dikkat çeken bir diğer husus da, Tahir Elçi'nin ölümünün ardından delillerin kaybolmaması gerektiğinden bahisle olay yeri incelemesi başlatılacağı sırada suni bir çatışma gerekçe gösterilerek olay yeri incelemesi yaptırılmamış olduğudur. Nitekim dönemin İçişleri Bakanı Efkân Ala da, çıkan çatışma nedeniyle olay yeri incelemesinin yapılmadığını ifade etmiştir. Oysa İçişleri Bakanının orada derhal sükûneti sağlayarak olay yeri incelemesinin yapılması için gerekli koşulları bizzat hazırlaması sorumluluğu gereğidir.

Tahir Elçi'nin hedef gösterilmesi, hakkında başlatılan yargılama süreci ve ardından gelinen noktada yaşanan olayın bir suikast olduğu kuşku götürmemektedir. Başbakan Davutoğlu olay günü yapmış olduğu ilk açıklamada, *"Bu olay mutlak surette aydınlatılacaktır. Bizim dönemimizde faili meçhullere izin vermeyiz. Bu terör saldırısı sonrasında Sayın Tahir Elçi'ye dönük olarak bir suikast gerçekleşmiş olması, böyle bir durum varsa mutlaka araştırılarak kim bunu yaptıysa ortaya çıkarılacaktır. Ama kim yapmış olursa olsun hedef açıktır, hedef sadece Sayın Tahir Elçi değil hedef Türkiye'dir"* demiştir. Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş da saldırının Elçi'ye yönelik *"hunharca bir suikast"* olduğunu ifade etmiştir. Ancak aradan geçen 3 yıl zarfında yargı alanında hiçbir gelişme kaydedilmemiş ve sorumlular bulunmamıştır. Elçi cinayetine ilişkin yürütülen soruşturmada 2 başsavcı ve 4 savcı değişmiş, Elçi'ye doğru ateş ettiği görüntülerde de yer alan 4 kolluk görevlisi ise dosyada sadece tanık olarak gösterilmiştir. Elbette Tahir Elçi'nin bir basın açıklaması esnasında, onlarca kişinin gözü önünde ve kameraların canlı kayıt yaptığı sırada gerçekleşen ölümü karşısında, Elçi'yi vuran kişi/kişilere ve vurulduğu anı gösteren herhangi bir görüntü kaydına ulaşılmamış olması son derece çarpıcıdır. Cinayetin gerçekleştiği sokaktaki işyerlerinin incelenen kamera görüntülerinden bir sonuç çıkmazken, yine sokaktaki Mardin Kebapevi'nin içini çeken 3 kameraya ait görüntülerin bulunmasına rağmen cinayet noktasını görüntüleyecek açıya sahip dördüncü kameranın *"çalışmıyor"* olması da izahtan varestedir. Yine Elçi'nin vurulma anının da olduğu polis kamerası görüntülerinde 13 saniyelik kesinti bulunurken, avukatların Cumhuriyet Savcılığına yaptığı başvurulara rağmen hâlihazırda polis kamerasına ait hafıza kartı bulunmamıştır. Cinayet sokağındaki 30'u aşkın polisin silahlarına ise kriminal inceleme yapılmazken, avukatların soruşturmanın genişletilmesi ve ilerletilmesi için savcılık nezdindeki tüm talepleri bugüne kadar karşılık bulmamıştır. Netice itibarıyla dönemin yetkililerince yapılan cinayetin sorumlularının bulunacağına dair açıklamaları da sonuçsuz kalmış ve diğer faili bulunmayan cinayetler gibi failer açığa çıkarılmamıştır. Elçi cinayetine ilişkin gerçeğe ulaşma biçimi, o dönem yapılan kamuoyu açıklamaları ve cinayete ilişkin yargılamada bir arpa boyu yol gidilmemiş olmasının, Elçi'nin toplumda hedef gösterildiği ve açık bir linçe maruz kalması ile açık bir ilgisi olduğu şüphe götürmemektedir.

Bu bağlamda Tahir Elçi'ye yönelik suikastın açıklığa kavuşturulması, geçmiş dönemlerde yaşanan faili/failleri bulunmayan cinayetlere de bir ışık tutması bakımından büyük önem taşımaktadır. Sorumluları ortaya çıkarılmamış birçok faili/failleri bulunmayan cinayetin yarattığı umutsuz iklimde Tahir Elçi cinayetinin sorumlularının ortaya çıkarılması toplumsal kucaklaşma ve tesis edilecek onurlu bir barış adına da önemli bir adım olacaktır. Bu nedenle, ülke olarak geçmişte yaşadığımız acı tecrübelerden hareketle, böylesi kışkırtıcı yaklaşımların araştırılması ve bu Meclis çatısı altında sorumlularının bulunmasına katkı sağlanması gereklilik arz etmektedir.

2 Sait DEDE
HDP Hakkari Milletvekili

3 Habip EKŞİK
HDP Iğdır Milletvekili

4 Dilşat CANBAZ KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

5 Züleyha GÜLÜM
HDP İstanbul Milletvekili

6 Hakkı Saruhan OLUÇ
HDP İstanbul Milletvekili

7

7 Garo PAYLAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

8 Remziye TOSUN
HDP Diyarbakır Milletvekili

9 Dirayet Dilan TAŞDEMİR
HDP Ağrı Mu.

10 Kemal PEKÖZ
HDP Adana Mu.

11 Oya ERSOY
HDP İstanbul Milletvekili

12 Erol KATIRCIOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

13 Ali KENANOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

14 Zeynel ÖZEN
HDP İstanbul Milletvekili

15 Ahmet ŞİK
HDP İstanbul Milletvekili

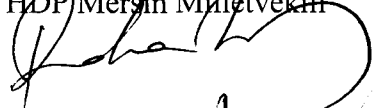
16 Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
HDP İzmir Milletvekili

Kemalbay

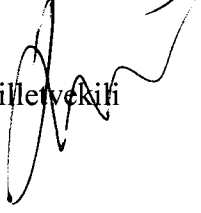
Pero DUNDAR
HDP Mardin Milletvekili

18 Rıdvan TURAN
HDP Mersin Milletvekili

19 Mensur IŞIK
HDP Muş Milletvekili

....

20
Ömer ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

....

21
Hasan ÖZGÜNEŞ
HDP Şırnak Milletvekili

22
Muazzez ORHAN
HDP Van Milletvekili

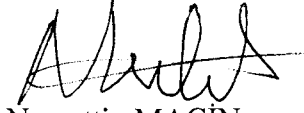
23
Murat SARISAC
HDP Van Milletvekili

Ebru GÜNEY
HDP Mardin Milletvekili

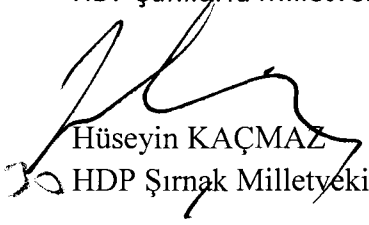
24
Şevrin ÇOŞKUN
HDP Muş Milletvekili

25
Gülüstan KILIÇ KOÇYIĞIT
HDP Muş Milletvekili

26
Sıdık TAŞ
HDP Siirt Milletvekili

27
Nusrettin MAÇIN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

28
Ayşe SURUCÜ
HDP Şanlıurfa Milletvekili

29
Hüseyin KAÇMAZ
HDP Şırnak Milletvekili

30
Bedi ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili

31
Payız TEMEL
HDP Van Milletvekili